

DRAMATEN

Hållbarhetsredovisning 2019

Innehållsförteckning

HÅLLBARHETSREDOVISNING 2019	1
Innehållsförteckning	2
VD har ordet	3
Om Dramaten	4
Dramatens samhällsuppdrag	4
Dramatens ägare och ekonomiska mål	4
Dramatens leverantörskedja	4
Ekonomiskt utfall och verksamhetsutfall	4
Styrning av Dramaten	5
Hållbarhetsstyrning	7
Allmänt om Dramatens hållbarhetsarbete	8
Dramatens hållbarhetspolicy	9
Väsentlighets- och intressentanalys	9
Teaterns roll i samhället	12
Varför detta fokusområde?	12
Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019	12
Teater för hela Sverige	15
Varför detta fokusområde?	15
Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019	15
Dramaten som professionell och inkluderande arbetsplats	19
Varför detta fokusområde?	19
Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019	19
Ekonomiskt ansvar	24
Varför detta fokusområde?	24
Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019	24
Miljöansvar	25
Varför detta fokusområde?	25
Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019	25
Om redovisningen	26
GRI innehållsindex	28
Styrelsens underskrift	30
Revisors yttrande	31

VD har ordet

Teater är en fantastisk möjlighet – att möta oss själva och andra i den alldeles särskilda gemenskap som kan uppstå i teatersalongen. Vi får använda vår inlevelseförmåga, vår empati och fantasi. Dramatens uppdrag som nationalscen är att producera och presentera högkvalitativ och angelägen teater som når många människor. Konstnärlig kvalitet och publika möten står i centrum för allt Dramaten gör.

Ett framgångsmått för verksamheten är publikintresse och genomslag. Repertoaren har omfattat ett antal urpremiärer som nått en bred publik samt ett överlag rikt och varierat utbud av uppsättningar i vitt skilda genrer. Under året genomfördes 924 föreställningar och övriga arrangemang. Antalet besökare uppgick till 236 770 och den totala besöksläggnings var 88 procent.

Ett annat mått på Dramatens attraktionskraft är intresset från internationella upphovspersoner inom scenkonstområdet. Intresset rör både möjligheten att arbeta med uppsättningar på Dramaten samt olika slags utbyten, gästspel, samproduktioner och festivaler. Genom att bidra till och delta i arbetet med teaterkonstens förutsättningar i ett internationellt sammanhang är Dramaten och Sverige en del av en större och nödvändig dialog med omvärlden. I ljuset av starka politiska krafter som vill undergräva ställningen för konsten, kulturen och det fria ordet så blir demokratifrågorna allt viktigare för Dramaten.

Dramaten verkar på de egna scenerna i Stockholm och i hela landet genom samproduktioner och turnéer. Dramaten når befintliga och nya publikgrupper och blir mer tillgänglig genom den varierade repertoaren men också genom digitala utsändningar av föreställningar.

Unga Dramaten hade under 2019 en omfattande verksamhet med ett erbjudande som riktade sig till olika barn- och ungdomsmålgrupper. En etablerad pjäsbank möjliggjorde en stor variation i repertoaren. Teater för barn och unga spelades på Dramatens både största och minsta scener, samt ute i landet, och nådde totalt 52 368 besökare.

Verksamhetsåret präglades av ett omfattande och komplext renoveringsarbete i Dramatenhuset (Thaliahuset). Ett stambyte genomfördes för första gången sedan fastigheten invigdes 1908. Under 2019 var fyra av teaterns scener stängda för publik och personal under åtta månader. Stora scenen återinvigdes i januari 2020 med en fullsatt och uppskattad nypremiär av Ibsens *Peer Gynt*. Under året inleddes även ombyggnad och renovering av Stora scenens övermaskineri. Utöver detta genomfördes också ett antal tillgänglighetsanpassningar i Thaliahuset.

En rad organisatoriska förändringar genomfördes. Dramatens VD och teaterchef fick i april 2019 lämna sin tjänst. Dramatens styrelse beslutade om en ändring av ledningsstrukturen genom en uppdelning av ansvaret för teaterns verksamhet i en VD och en

teaterchef. Syftet är att långsiktigt säkra både den konstnärliga verksamheten och utvecklingen av Dramaten som arbetsplats och företag. Som nationalscen ska Dramaten ligga i framkant både när det gäller konstnärlig kvalitet och produktion samt organisation, arbetsmiljö, arbetsprocesser och hållbar utveckling.

I september 2015 formulerade FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling. Teatern kan bidra till en hållbar framtid genom att beröra och påverka publik och samhälle, öppna upp för debatt i aktuella frågor och förena förtroget knutande med uppfinningsrikedom på alla områden, må det vara skådespeleri, scenteknik, ljussättning eller arbetet i ateljéer och verkstäder.

Hållbarhetsarbetet är ett fundament för allt Dramaten gör och ingår som en naturlig del i arbetet. Det handlar om mänskliga behov som kreativitet och konstnärligt uttryck, att genom repertoaren bidra till tankeutveckling och samtal, att visa öppenhet gentemot samhället och värna mångfald och jämlikhet genom tillgänglighet och inkludering, att nå en stor och bred publik i en effektiv, resurssmart och hållbar arbetsmiljö för alla medarbetare.

Jag vill avsluta med att tacka publiken. För att ni tar er tid och väljer att komma till Dramaten och tar del av det vi gör. Jag vill också tacka alla professionella och engagerade medarbetare som varje dag, varje stund, gör det möjligt för Dramaten att vara en alldeles fantastisk och utvecklande plats för konst, kreativitet och skapande, för möten och samtal, om människan nu och i historien, om konsten och om vår gemensamma framtid.

Maria Groop Russel

Om Dramaten

Kungliga Dramatiska Teatern AB grundades 1788 av Gustav III och är Sveriges nationalscen inom teater. Staten är ensam ägare och även den enda offentliga bidragsgivaren. Dramaten är en producerande teater, vilket betyder att de föreställningar som spelas har skapats från idé fram till färdig föreställning med egna resurser. Verksamheten bedrivs i första hand i Stockholm där Dramatens teaterhus ligger. Här genomförs cirka 1 000 föreställningar och övriga arrangemang per år. I Thaliahuset och det intilliggande Hansarhuset finns fem scener: Stora scenen, Lilla scenen, Målarsalen, Lejonkulan och Tornrummet. Lokalerna rymmer även kostymateljéer, kostymförråd, mask och peruk, närverkstäder, repetitionssalar, dramaturgiat, administration, restauranger, arkiv och bibliotek. På Linnégatan ligger Elverket; en så kallad black boxscen, ett scenrum utan fasta installationer. I Gäddviken i Nacka finns teaterns verkstäder med måleri, snickeri, smedja, tapetseri och förråd. Restaurang, publikgarderob och lokalvård sköts av externa entreprenörer. I begränsad omfattning förekommer turnéer i Sverige, oftast i samarbete med Riksteatern. Dramaten åker också regelbundet ut i världen på gästspel. Eftersom Thaliahuset med Stora scenen, Målarsalen, Tornrummet, Lejonkulan och Dramaten-baren hölls stängt under stor del av 2019 på grund av stambyten och teknisk uppgradering var dock antalet gästspel och samarbeten med andra teatrar fler än vanligt.

Dramatens samhällsuppdrag

Regeringen fastställer årligen riktlinjer för statens bidrag. 2019 års regleringsbrev för verksamheten nämner uppdraget som nationalscen inom teaterområdet, språk och kulturarv, repertoar, publik, arkivsamlingar och digitala utsändningar.

Dramaten ska vara den i Sverige ledande institutionen inom teaterns område och som nationalscen stå på högsta nivå vad gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. Dramaten ska vårda och främja det svenska språket och kulturarvet inom teaterns område. Dramaten ska verka i ett internationellt teater- och kultursammanhang och initiera samarbeten samt främja interkulturellt utbyte.

Dramaten håller hög konstnärlig kvalitet med en varierad repertoar som uppvisar både bredd och

spets, nyskrivet och klassiskt. Hantverksskickligheten i Dramatens ateljéer och verkstäder håller hög klass och bidrar till utveckling inom området. Ett internationellt utbyte sker bland annat genom gästspel, turnéer, festivaler och samproduktioner. Genom att framföra och bearbeta klassiska och moderna verk arbetar Dramaten fortlöpande med att vårda och utveckla det svenska språket och kulturarvet.

Dramatens ägare och ekonomiska mål

Dramaten drivs som ett aktiebolag, med firma Kungliga Dramatiska Teatern Aktiebolag, som har sitt säte i Stockholm. Det innebär att Dramaten omfattas av aktiebolagslagen. Bolaget är helägt av svenska staten. Dramaten ska ha ett eget kapital som ger en stabil ekonomisk grund för verksamheten.

Dramatens leverantörskedja

Dramaten köper varor och tjänster inom ett brett område. Det rör sig om allt ifrån tjänster inom exempelvis städning, textbearbetning och teknisk expertis till inköp av varor såsom mekaniska komponenter och upphovsrätter. Dramaten tillämpar lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid upphandlingar där värdet understiger direktupphandlingsgränsen tillämpas Dramatens direktupphandlingspolicy. Dramaten arbetar ibland med ramavtal vilket verksamheten uppfattar medför ett mer kvalitativt och långsiktigt kund- och leverantörsförhållande.

Ekonomiskt utfall och verksamhetsutfall

Dramaten drivs utan vinstsyfte och verksamhetens resultat mäts främst med andra mått än avkastning på kapitalet. Resultatet för Dramatens verksamhet har historiskt växlat mellan åren vilket främst är en följd av recettintäkternas variationer. Under den senaste tioårsperioden har dessa legat inom spannet 33–56 miljoner kronor. Dramatens mål är att bolagets egna kapital över tid ska uppgå till 28 miljoner kronor i genomsnitt under en löpande femårsperiod, samt att aldrig understiga 20 miljoner kronor. Det egna kapitalet bidrar till en stabil ekonomisk grund för bolaget och medger att resultatet kan balanseras mellan åren. Därmed skapas handlingsutrymme i styrningen av verksamheten. Det statliga bidraget uppgick 2019 till 243,7 miljoner kronor och biljettintäkterna till 44,3 miljoner kronor.

EKONOMI (mkr)	2019	2018	2017
Direkt tillskapat ekonomiskt värde			
Statligt bidrag	243,7	244,9	231,0
Biljettintäkter – direkt skapat ekonomiskt värde	44,3	56,2	54,6
Övriga rörelseintäkter – fördelat ekonomiskt värde	16,2	12,6	7,7
Fördelat ekonomiskt värde			
Personalkostnader – fördelat ekonomiskt värde	173,7	176,2	170,8
Övriga rörelsekostnader – fördelat ekonomiskt värde	141,6	138,9	117,9
Behållet ekonomiskt värde			
Rörelseresultat	(prel) -11,1*	-1,6	4,6
Andra ekonomiska nyckeltal			
Eget kapital	21,9	30,8	32,9
Obeskattade reserver	0	0	0
Pensionsavsättningar²			
Avsättningar till pensioner	9,6	9,8	9,7

*Årets resultat, efter finansiella poster, är -8,9 miljoner kronor.

VERKSAMHETEN (inom parentes avser riktad verksamhet till barn och ungdom)	2019	2018	2017
Totalt antal egna produktioner	30 (6)	38 (11)	37 (8)
Varav nyproduktioner	19 (4)	23 (7)	24 (7)
Varav produktioner från föregående år	11 (2)	15 (4)	13 (1)
Totalt antal föreställningar	913 (236)	1 022 (296)	1 137(288)
Varav egenproducerade	669 (177)	759 (279)	892 (288)
Varav egenproducerade på turné inkl digital bio	95 (59)	16 (0)	25 (0)
Varav gästspel och andra arrangemang	149 (0)	247 (17)	220 (0)
Totalt antal besökare	236 770 (52 368)	280 555 (55 054)	272 200 (39 065)
Varav på egenproducerade föreställningar i Sthlm	168 312 (26 999)	217 243 (54 502)	220 431 (39 065)
Varav på egenproducerade föreställningar på turné	40 483 (25 369)	11 124(0)	5 779 (0)
Varav på gästspel och övriga arrangemang	27 975 (0)	52 188 (552)	45 990 (0)
Total belägningsgrad	88% (85%)	84 % (95 %)	76 % (89%)

MEDARBETARE	2019	2018	2017
Totalt antal anställda	554	622	635
Varav tillsvidareanställda	225	223	230
Varav visstidsanställda	329	399	405
Antal årsverken	276	292	282

Dramaten hade 2019 225 tillsvidareanställda och 276 årsverken fördelade på ungefär 55 yrkesgrupper. Personalen delas in i tre kategorier: konstnärlig, teknisk och administrativ personal.

Under året skedde ett omfattande och komplext renoveringsarbete i Thaliahuset. Ett stambyte genomfördes för första gången sedan invigningen 1908. Under året genomfördes även ombyggnad och renovering av teaterns övermaskineri. Betydande delar av maskineriets bärande stålkonstruktioner byttes ut och det genomfördes en omfattande kabelsanering runt Stora scenen. Vidare utvecklades IT-infrastrukturen runt Stora scenen och ny belysnings-teknik installerades. Under stängningsperioden genomfördes också ett antal verksamhetsanpassningar i fastigheterna, såväl i publika utrymmen som i personalutrymmen. En del av dessa är ett led i arbetet med att tillgänglighetsanpassa teatern.

Styrning av Dramaten

Styrningen av Dramaten sker via bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy. Aktieägarens inflytande i Dramaten utövas vid bolagsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Staten representeras vid bolagsstämman av en av regeringen särskild förordnad person. Dramatens styrelse består av åtta ledamöter som utses vid bolagsstämman. Därutöver utses två representanter för arbetstagararna och suppleanter för dessa.

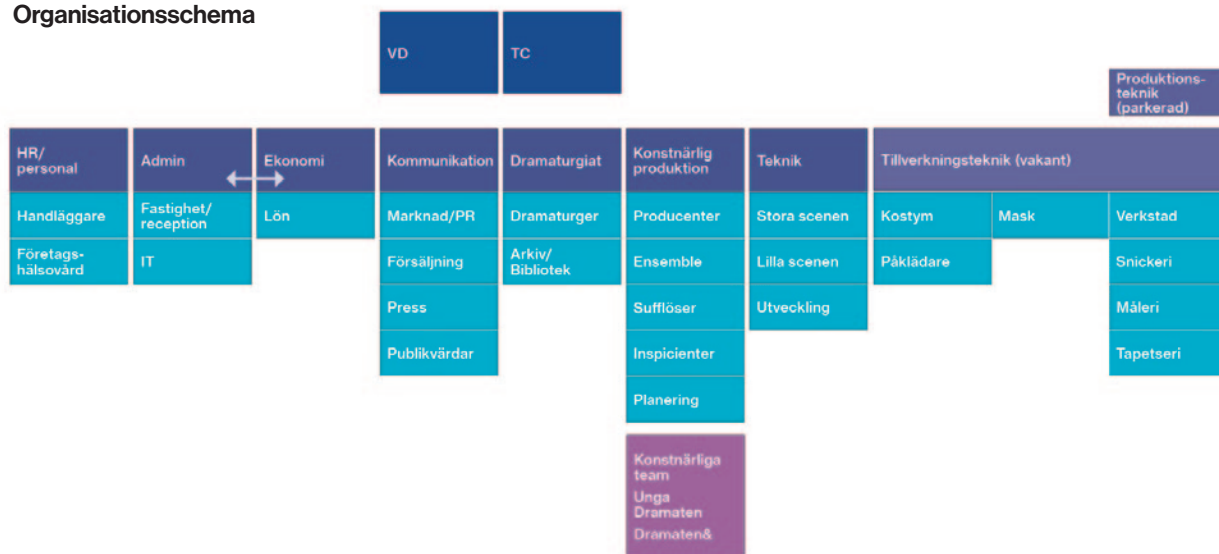
Dramatens VD och teaterchef Eirik Stubø fick i april 2019 lämna sin tjänst i förtid. Dramatens styrelse beslutade om en ändring av ledningsstrukturen och rekryterade under året en ny VD, Maria Groop

Russel, samt en ny teaterchef och konstnärlig ledare, Mattias Andersson, som tillträder sin tjänst på Dramaten den 1 mars 2020. VD svarar för den löpande förvaltningen och utvecklingen av Dramaten som arbetsplats och företag, enligt styrelsens riktlinjer. Teaterchefens ansvar är visionen för, samt utvecklingen och förnyelsen av det konstnärliga uppdraget. Ansvaret för helheten är gemensamt. Maria Groop Russel var tidigare vice VD på Dramaten. Mattias Andersson var tidigare konstnärlig ledare på Backa Teater i Göteborg.

Under större delen av 2019 stod Dramaten utan en konstnärligt ansvarig chef, en exceptionell situation för en konstnärlig institution. Under året har en arbetsgrupp arbetat med att förvalta den avgående teaterchefens uppdrag, delvis i dialog med den nya teaterchefen.

I enlighet med statens ägarpolicy är Dramatens VD inte ledamot i bolagets styrelse. Dock har VD och teaterchef närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden. Det betyder att ingen i Dramatens ledning samtidigt är ledamot i styrelsen. Förutom att de anställda har arbetstagarrepresentanter i styrelsen sker samverkan mellan ledning och medarbetare i enlighet med medbestämmandelagen (MBL). För ensemblen finns enligt kutym i branschen ett särskilt representantskap. Dramaten agerar enligt försiktighetsprincipen inom områden som ekonomi, teknik och miljö, där den även ingår i bolagets policies.

Organisationsschema

Hållbarhetsstyrning

Hållbarhetsredovisning enligt årsredovisningslagen

	Beskrivning av hållbarhetsområdet	Främsta risker	Polycys/styrning
Miljö	Dramaten eftersträvar smart resurs-användning med genomtänkta val och beslut i hela verksamheten. Dramaten ska vara en aktiv arena för att belysa hur människans livsomständighe-ter påverkar miljön, samt delta i samtalet om en bättre miljö för samhället och för människor som individer.	Befolkningen och ägaren har högt ställda krav på de statliga företagen att vara ledande inom hållbarhetsarbete. Att inte leva upp till kraven undergräver legitimitet och trovärdig-het. Det förväntas att Dramaten som nationalscen agerar miljömässigt på bästa möjliga sätt givet de förutsättningar verksamheten har.	Hållbarhetspolicy, miljöpolicy. Rutiner kring inköp. Uppdatering av befintlig miljö-policy kommer att göras under 2020.
Sociala förhållanden	Dramaten ska rikta sig till en så stor publik som möjligt och vara en angelägenhet för en publik i hela landet. Alla ska känna sig välkomna till Dramaten, oavsett bakgrund och tidigare erfarenhet av att se och uppleva teater. Genom inne-hållet i föreställningarna, i mötet med medarbetare och i all annan kommunika-tion med teatern. Dramaten strävar efter mångfald ur en rad olika aspekter. Bakom scenen och på scenen. Vilka historier berättas av vem och för vem?	Bristande genomslag och engagemang, legitimitetsbrist hos delar av befolkningen. Att Dramaten brister i ambitionen att skapa igenkänning och brett engagemang i sam-hället, vilket är en nödvändighet för Dra-matens berättande i allmänhetens ögon.	Hållbarhetspolicy. Dramaten arbetar kon-tinuerligt med att utveckla och bibehålla relationen till befintlig publik samt att bygga relation till ny. Det gäller val av repertoar, det vill säga vad som berättas och hur. Dock utan att kompromissa med konstnärlig frihet och integritet. Dramaten arbetar medvetet med mång-fald i informations- och kommunikations-material. Dramaten genomför återkommande pub-likundersökningar för fördjupad kunskap om publiken. Nya målsättningar för publikarbetet kommer att arbetas fram under 2020.
Personal	Dramaten ska vara en professionell och inkluderande arbetsplats för alla. En god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö är en förutsättning för att kunna utföra arbetet på bästa sätt. Som nationalscen har Dramaten en nor-merande roll inom branschen, vilket gör området särskilt angeläget.	Om Dramaten som arbetsgivare inte skapar en professionell arbetsmiljö, riskeras för-troendet för nationalscenen och uppdraget. Detta i sin tur riskerar att publiken väljer bort Dramaten vilket undergräver Dramatens legitimitet. Ohälsosam arbetsmiljö kan resultera i kom-petensflykt, dåligt rykte, sjukskrivningar, in-effektiv arbetsmiljö. Ytterst handlar det om att förebygga lagbrott då det ankommer på arbetsgivaren att säkerställa en god arbets-miljö. Fysiska personskador är en risk både i sam-band med föreställningar och i ateljéer och verkstäder.	Hållbarhetspolicy. Arbetsmiljölagen, diskrimineringslagen, polycys, rikt-linjer, handlingsplaner, mötesstruktur, skyddsronder, dialogmöten, infor-mationsmöten, ledarutbildningar samt konsekvent och systematiskt agerande i det dagliga arbetet.
Mänskliga rättigheter	Alla individers rätt att fritt delta i samhäl-lets kulturella liv, att njuta av konst. För Dramaten gäller detta inte minst målgrup-pen barn och unga. Nolltolerans mot alla former av diskrimi-nering. Med inriktningen för Dramatens verksam-het sammanfaller respekt för mänskliga rättigheter till stor del med sociala förhål-landen.	För att nå publik i hela Sverige med scen-konst krävs betydande resurser, annars begränsas möjligheten att nå ut. Det är en återkommande prioriteringsdiskussion inom befintligt uppdrag och anslagsnivå. Att tillgängligheten i hela kundupplevelsen (kommunikation, lokaler med mera) försäm-rar upplevelsen för personer med funktions-variation.	Hållbarhetspolicy. Fortsatt långsiktigt arbete med att utveckla Dramatens upp-drag för barn och unga som en betydande del av repertoaren. I nära samarbete med SFV, tillgänglighets-experten och husarkitekt fortsätta arbetet de kommande åren med att steg för steg tillgänglighetsanpassa Thaliahuset och Dramatens övriga lokaler. Fortsatt arbete inom ramen för digitalise-ringsarbetet att bortom fysiska och geo-grafiska gränser, på nya sätt tillgänglig-göra teaterkonst och upplevelser för människor i hela Sverige.
Anti-korruption	Inköp och ansvar i leverantörsledet. Minimerad risk för mutor. Rutiner vid inköp, upphandlingar och avtal.	En risk i en konkurrensutsatt bransch är vänskapskorruption vilket kräver särskilt professionell hantering av relationer, avtal och uppdrag. Om andra hänsyn än konstnärliga och pro-fessionella tillåts ta överhand leder det till legitimitetsproblem. Det riskerar också Dramatens uppdrag att vara den i Sverige ledande institutionen inom teaterns område.	Hållbarhetspolicy. Regler och praxis som tillämpas vid upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vissel-blåsarfunktion. Ny riskanalys kommer att genomföras under 2020.

Guds olydiga revben Foto: Sara Borgström

Allmänt om Dramatens hållbarhetsarbete

Dramatens uppdrag är att vara den i Sverige ledande institutionen inom teaterns område och som nationalscen stå på högsta nivå när det gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. I centrum för hur resurserna prioriteras står det publika mötet. Hållbarhetsaspekten är fundamental och genomsyrar hela verksamheten.

Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har i flera år varit mycket uppmärksammas både inom och utanför Dramaten, i synnerhet sedan #metoo-upproppet mot sexuella trakasserier som briserade hösten 2017, och som på ett nödvändigt sätt ledde till ett omfattande förändringsarbete för en trygg och pålitlig arbetsmiljö för alla.

Dramaten är och ska fortsatt vara en professionell och inkluderande arbetsplats för alla medarbetare. Dramatens arbete för att skapa en inkluderande arbetsmiljö har sin utgångspunkt i arbetsmiljölagen, diskrimineringslagen samt i interna policys, handlingsplaner och rutiner. Arbetet med att utveckla organisation, arbetsmiljö och arbetsprocesser har varit omfattande under verksamhetsåret och kommer att fortsätta att vara ett prioriterat område.

Dramaten har under 2019 skapat en ny organisationsstruktur och med den som utgångspunkt arbetat vidare med frågor kring chefsansvar, medarbetaransvar, förebyggande arbete, konflikthantering, rekrytering, information och kommunikation samt med tydliga interna rutiner.

Under året har Dramaten förtydligat rutiner och arbetsmodeller för riskbedömning, förebyggande arbete och hantering av alla former av trakasserier

på arbetsplatsen. Rutinerna för hantering i händelse av att något inträffar har tydliggjorts. Dramaten har besökt riksdagens kulturutskott för att berätta om arbetet. Dramaten har också, som flera andra kulturinstitutioner, varit föremål för inspektion av Arbetsmiljöverket.

Dramaten har kompletterat befintliga skyddsronder med frågeställningar inom organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) i form av en utökad riskanalys. Dramaten redovisar vidtagna åtgärder för att säkerställa OSA-skyddsrondrutiner och underlag för dessa vid Arbetsmiljöinspektionens återbesök under mars 2020. Under 2020 avser Dramaten att införa ett webbaserat rapporteringssystem för arbetsskador och incidenter.

Dramaten har under året återinfört regelbundna informationsmöten, ledarforum och veckoinformation för att stabilisera organisation, gemensam information och rutiner. En medarbetarundersökning har genomförts och dess resultat följs upp under 2020.

Ett strategiarbete har påbörjats kring mål och inriktning för vilken arbetsplats Dramaten ska vara och vilken företagskultur som ska råda. Arbetet har involverat chefer, medarbetare samt styrelse och fortsätter under 2020. Den publikundersökning som har genomförts på hösten har varit en del i arbetet. Dramaten har genomfört omvärldssamtal med externa intressenter och experter för att få inspel på uppdrag och framtidsutmaningar. Under våren 2020 kommer Dramaten att arbeta vidare med målformulering och konkretisering på års- och treårs-basis. Hållbarhetsfrågorna är integrerade i arbetet. Strategiarbetet sker i nära samspel mellan styrelsen och ledningen.

Publikundersökningen hösten 2019 genomfördes bland befintlig publik, teaterintresserad allmänhet, skolombud samt med Dramatens egna medarbetare. När det gäller publik och teaterintresserad allmänhet framkom utvecklingspotential kring Dramatens förmåga att skapa förväntan och upplevelse av engagemang och att bli berörd på djupet. Publiken önskar i högre utsträckning uppleva Dramaten som en scen som visar omtanke om sin publik. Hållbarhet uppges närmare 70% av publiken vara viktigt eller mycket viktigt vid val av scen. Det är framför allt de sociala aspekterna som upplevs viktiga (jämlighet, trygghet, mänskliga rättigheter). Bland pedagoger framkom en potential att uppfattas mer som en levande plats för konst/reflektion/möte med föreställningar som engagerar, väcker debatt, berör på djupet och ger pedagoger och elever nya perspektiv och ett utvecklat intresse för scenkonst. Dialog med skolan är prioriterat för arbetet med att nå publikgrupperna barn och unga. Dramaten kommer kontinuerligt att värdera teman i repertoaren som är relevanta för skolan, samt arbeta vidare med målgruppsanpassad kommunikation. Andra områden för utveckling är att arrangera olika evenemang i samband med genrep och premiärer för att på så sätt öppna teatern för nya publikgrupper, samt att bli bättre på att skapa nyfikenhet och intresse för teater hos gruppen unga vuxna.

Ytterst ansvarig för hållbarhetsarbetet är styrelsen och ledningsgruppen med VD som huvudansvarig. 2019 bildades en hållbarhetsgrupp, vars arbete kommer att utvecklas under 2020.

Dramatens hållbarhetspolicy

Hållbarhet är ett fundament för Dramatens uppdrag och verksamhet. Omsatt i hållbarhetsarbete innebär det följande:

- Dramaten värnar om mänskliga behov som kreativitet, identitet och konstnärligt uttryck samt att komma i kontakt med och bejaka sitt känsloliv.
- Dramaten har en öppenhet gentemot samhället och värnar mångfald och jämlighet genom att eftersträva tillgänglighet och inkludering internt och externt.
- Dramaten bidrar flerstämmigt till samhället, genom idéer och konstnärligt innehåll och genom att vara en mötesplats för samtal som engagerar och berör publik och omvärld.
- Dramatens medarbetare skapar tillsammans en arbetsmiljö som präglas av professionell leverans, etisk hållning, transparens, utveckling, kompetens och respekt för alla arbetsinsatser.
- Dramaten utvecklar kontinuerligt arbetsprocesser i syfte att uppnå högsta konstnärliga kvalitet, effektiv resursanvändning, ekonomisk stabilitet och minsta möjliga klimatavtryck.

Hållbarhetspolicyn har sin utgångspunkt i Agenda 2030 och de särskilt prioriterade målen, samt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna:

• Agenda 2030, mål 10: Minskad ojämlikhet. Delmål 2: Främja social, ekonomisk och politisk inkludering – Verka för att möjliggöra att alla människor oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion, eller ekonomisk eller annan ställning blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

• Agenda 2030, mål 11: Hållbara städer och samhällen. Delmål 4: Skydda världens kultur- och naturarv – Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

• Agenda 2030, mål 3: God hälsa och välbefinnande. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer och mål 3 inkluderar alla dimensioner och människor i alla åldrar. Delmål 4 inbegriper specifikt främjande av mental hälsa och välbefinnande.

• FN:s deklaration om mänskliga rättigheter paragraf 27: Var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner.

Väsentlighets- och intressentanalys

Grunden för väsentlighets- och intressentanalys gjordes inför redovisningsåret 2016 genom workshops på Dramaten. Under varje verksamhetsår har en översyn gjorts i ledningsgruppen för att undersöka om det funnits anledning att revidera innehållet, både beträffande intressenter och väsentlighetsområden. Metoden för denna genomgång har varit analys och reflektion. Långsiktigheten är av betydelse i hållbarhetsarbetet och därför behåller Dramaten för 2019 de tidigare högst prioriterade områdena:

- Arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald
- Påverkan på medvetenhet, kunskap och beteende
- Inkludering
- Ekonomiskt resultat
- Medarbetarskap och chefskap

Området miljö har i tidigare väsentlighetsanalyser inte identifierats som ett område där Dramaten har störst möjlighet att påverka sin omvärld. I årets hållbarhetsredovisning har det inkluderats och i arbetet framåt kommer miljöområdet få större betydelse, då återvinning, miljösmart teknik och energiförbrukning är betydelsefulla utvecklingsområden. Miljö är därtill ett område där Dramaten kan påverka i rollen som samlingspunkt för offentliga möten och samtal.

Väsentlighetsområdena redovisas under följande fokusområden i återstoden av hållbarhetsredovisningen: Teaterns roll i samhället, Teater för hela Sverige, Dramaten som professionell och inkluderande arbetsplats, Ekonomiskt ansvar och Miljöansvar.

Dramatens intressenter

Ägare (staten)

Ägare (staten) är genom regeringen den intressent som med riktlinjer och villkor för Dramaten lägger grunden till hela verksamheten och dess innehåll. Dramaten för en dialog med flera representanter för regeringskansliet; Kulturdepartementet i frågor som rör verksamhetens innehåll och Finansdepartementet i exempelvis frågor rörande bolagsstyrning.

Samhället

Samhället är den omvärld vi befinner oss i. Dramaten påverkar samhället och samhället påverkar Dramaten.

Publiken

Publiken är Dramatens viktigaste intressent. Utan publiken finns inte ett berättigande för Dramaten. Dramatens verksamhet handlar om kommunikation och samspel med publiken och den pågår vid teaterns scener under varje föreställning. Därutöver kommunicerar Dramaten via temakvällar med aktuella nedslag, introduktionssamtal, konserter, tv- och radiosändningar, trycksaker, publikundersökningar, ombudsverksamhet, telefonsamtal, digitala kanaler, press och personliga samtal. Exempel på dialog med publiken kan handla om hörbarhet i våra produktioner, tillgänglighet och lyhörddhet för publikens behov.

Medarbetare

Medarbetarna möjliggör att Dramaten kan skapa de bästa produktionerna. Genom en professionell och inkluderande organisation säkerställer Dramaten att alla förstår sin roll och funktion och därmed bidrar till att Dramaten lyckas med sitt uppdrag.

Leverantörer

Dramaten köper varor och tjänster inom ett brett område. I alla upphandlingar förs en dialog med leverantören utifrån ett hållbarhetsperspektiv, exempelvis ställs explicita krav på leverantörens miljöledningssystem samt förhållningssätt till mutor och bestickning. Dramaten har i arbetet med sin intressentdialog även konstaterat att leverantörerna kan spela en viktig roll som katalysator och stöd för Dramaten i arbetet med hållbarhetsfrågor.

Media

Media recenserar Dramatens scenproduktioner och granskar Dramatens verksamhet. Dramaten skickar pressmeddelanden, bjuder in till press- och informationsträffar och har löpande kontakt med media. I intervjuer och propåer får Dramaten frågor om organisationens arbete för arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald och inkludering.

Övriga intressenter

Dessa intressenter är Dramatens närmaste relationer. Bland övriga intressenter som påverkas av Dramatens verksamhet och som påverkar Dramaten finns hyresvärdar, samarbetspartners, sponsorer, utbildnings-/intresseorganisationer och kulturinstitutioner. Som exempel kan nämnas det internationella teaternätverket MITOS21. Dramaten är också medlem i branschorganisationerna Svensk Scenkonst, Sponsrings- och Eventsverige, Sveriges Annonsörer och Sveriges Marknadsförbund.

Hur väsentlighetsanalys hänger ihop med fokusområden och indikatorer

Väsentlighets-område	Fokusområde	GRI kategori	Indikator	Resultatindikator (Mäts/ redovisas med)
Påverkan på medvetenhet, kunskap och beteende	Teaterns roll i samhället	Lokalsamhälle	(Egenvald) Bevara och skapa ett nytt kulturarv.	Antal klassiska verk, nyskrivna verk och antal beställningsverk.
		Lokalsamhälle	(Egenvald) Samhällsengagemang och utveckling	Antal genomförda aktiviteter för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor som knyter an till diskussionen.
Inkludering	Teater för hela Sverige	Mänskliga rättigheter	(Egenvald) Mångfald hos publik och besökare	Antal föreställningar och aktiviteter (inkl. eventuella Skapande skola-aktiviteter) för barn och unga, och antal Dramaten & föreställningar som vänder sig till en yngre och mer diversifierad publik. Andel av publik under 26 år.
		Lokalsamhälle	(Egenvald) Tillgänglighet till Dramatens utbud för hela samhället	Antal radio- och tv-sändningar, digitala sändningar, turnéer och gästspel.
		Produktansvar	(Egenvald) Tillgänglighet för personer med funktionsvariation	Antal textade föreställningar och tillgänglighetsanpassningar.
		Produktansvar	(Egenvald) Kundnöjdhet	Resultat av undersökningar för mätning av kundnöjdhet (publikundersökning).
Arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald samt medarbetarskap och chefskap	Dramaten som professionell och inkluderande arbetsplats	Arbetsförhållande och arbetsvillkor	Anställningsvillkor	(401-1) Antal och andel nyanställda samt personalomsättning.
		Arbetsförhållande och arbetsvillkor	Medarbetares hälsa och säkerhet	(403-2) Omfattning av skador och sjukfrånvaro.
		Arbetsförhållande och arbetsvillkor	Kompetensutveckling	(404-3) Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation.
		Mänskliga rättigheter	Mångfald	(405-1) Sammanställning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp.
		Mänskliga rättigheter	Jämställdhet och icke-diskriminering	(405-2) Procentuell löneskillnad mellan män och kvinnor. (406-1) Antal fall av diskriminering.
		Arbetsförhållande och arbetsvillkor	(Egenvald) Delaktighet, dialog och samverkan	Resultat medarbetarundersökning.
Ekonomi	Ekonomiskt ansvar	Ekonomi	Ekonomiskt resultat	(201-1) Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde. (201-4) Väsentligt finansiellt stöd från offentlig sektor.
		Ekonomi	Anti-korruption	(205-3) Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter.
Miljö - ny 2019	Miljöansvar	Miljö	Ingen indikator	-

Teaterns roll i samhället

Varför detta fokusområde?

Teater som konstform har en nyckelfunktion i att vara en plats där människor möts och kan möta sig själva. Teatersalongens gemenskap är varje gång unik för de människor som är där. Den konstnärliga gestaltning av frågor som levandegörs på scen har potential att vara både omvälvande och relevant för publiken. Teatern är en möjlighet att förstå sig själv och andra. I ett samhälle där människor tillbringar allt mer tid framför individuella skärmar har det fysiska mötet en demokratisk funktion i sig. I möte med andra både utmanas och skärps våra tankar. Dramaten ska flerstämmigt ge röst åt konst, idéer och tankar med olika perspektiv. Dramaten är en samlingspunkt för samtal och offentliga möten, och blir genom sitt val av repertoar en del av samhällsdebatten. Att utveckla Dramatens uppdrag, både för befintlig och ny publik, är både en utmaning och möjlighet. För att skapa större förståelse för samtiden och framtidens utmaningar och för att på bästa sätt kunna utveckla nationalscensuppdraget, arbetar Dramaten på flera sätt med att förstå trender och strömningar i omvärlden. Dels internt i form av en rad samtal om teaterns roll, utmaningar och möjligheter (styrelse, ledningsgrupp, ledarforum, kompetensdagar). Dels externt med publika samtal, publikundersökningar, omvärldsdialoger och fokusgrupper.

Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019

Bevara och skapa ett nytt kulturarv

Genom att på olika sätt arbeta med konstnärlig utveckling och förnyelse arbetar Dramaten med att utveckla kulturen. Dramaten rekryterar och engagerar upphovspersoner, ensemble och hantverkare som arbetar med nya riktningar och metoder men som också har ett levande intresse för teaterns historia.

Den klassiska dramatiken tolkades 2019 i uppsättningar som Shakespeares *Hamlet* och i nya versioner av de antika tragedierna *Fedra/Hippolytos* och *Ifigenia i Aulis*. Ett viktigt tema under året var fortsatt den amerikanska 1900-talsdramatiken med Tennessee Williams *Orfeus stiger ner* och *Linje Lusta*. Arthur Millers *Häxjakten* fick förnyad aktualitet i en uppsättning på Elverket. Två av dessa moderna klassiker framfördes i nyöversättning av Pamela Jaskoviak.

Det finns en kulturarvsaspekt i hur den internationella dramatiken genom översättningar kan berika det svenska språket. Året omfattade iscensättningar med översättningar av tio pjäser. Både *Hamlet* och

Fedra/Hippolytos framfördes på vers. Senecas *Phaedra* översattes från latin till svenska inför uppsättningen av *Fedra/Hippolytos*. I repertoaren ingick flerspråkiga föreställningar som *I am Europe*. Den nyskrivna musikalen *Hugh och Nancys många världar* hade amerikansk utgångspunkt. I den brittiska dramatikern Zinnie Harris apokalyptiska drömspel *HÅLLA ANDAN* iscensattes två systrars resa genom en krackelerande verklighet. Den franska dramatiken representerades genom Georges Feydeaus klassiska fars *Förlovningen* i nyöversättning av Katrin Ahlgren, Samuel Becketts existentiella helaftonspjäsa *I väntan på Godot* och Jean Cocteaus *De förskräckliga föräldrarna*.

En annan aspekt av det språkliga uppdraget är beställandet av ny dramatik. Bland urpremiärerna kan särskilt nämnas Lars Noréns *Andante* i egen regi, *Vilddjur* av Lolo Amble och *Dövheten* av Niklas Rådström.

Genom samproduktioner har Dramaten varit del i urpremiärerna *Vi som fick leva om våra liv* av Mattias Andersson och *Den sårade Divan*, fritt efter en bok av Karin Johannisson. Den feministiska stridsskriften *Guds olydiga revben* fick en scenisk gestaltning där Bibeln tolkades ur ett kvinnligt perspektiv.

En omedelbar del av det språkliga uppdraget ligger i skådespelarnas arbete med det svenska talade språket. Varje uppsättning förhåller sig till språket på ett specifikt sätt, men det finns också en kontinuerlig uppmärksamhet på språket. Dramaten har, som den enda talteatern i Sverige, en anställd röstpedagog för att på bästa sätt utveckla och stötta skådespelare inom det språkliga området.

Unga Dramaten har ett lustfyllt sätt att introducera den yngsta publiken och deras närmaste till de klassiska scenkonstverken. Unga klassiker, som till exempel *Den lille girige*, är vilda nytolkningar av teaterns klassiska verk, presenterade för den yngsta publiken.

Dramaten& fortsatte arbetet med formatet *Spoken Word*. Spoken word-poeterna ger en rik bild av språket i Sverige i dag, där olika röster gör sig hörda i en nutida form av talad poesi. Under året firade det uppskattade programmet tioårsjubileum med en rad kända poeter och artister. Under hösten firade även verksamheten Dramaten& tio år och anordnade bland annat poesiläsning på svenska, samiska och teckenspråk, ett led i att på nationalscenen lyfta fram de svenska minoritetsspråken.

En iscensatt läsning av Daniel Yousefis debutroman *Den åttonde kontinenten* framfördes av en teatergrupp för nyanlända ungdomar.

Antal klassiska verk, nyskrivna verk och antal beställningsverk.

	2019	2018	2017	2016	2015
Klassiska	7	7	11	9	10
Moderna	23	31	26	23	21
Svenska	15	23	22	20	15
Internationella	15	15	15	12	16

Antal klassiska respektive moderna samt svenska respektive internationella verk i repertoaren. Dramaten definierar ett verk som klassiskt när den upphovsrättsliga ersättningsskyldigheten upphör, det vill säga 70 år efter upphovsmannens dödsfall.

	2019	2018	2017	2016	2015
Nya produktioner	19	23	24	17	19
- varav verk skrivna på svenska	15	12	14	8	8
- beställda verk av de svenska	6	9	9	4	7

Antal uppförda beställningsverk och andra verk skrivna på svenska.

I väntan på Godot. Foto: Hans Malm

Samhällsengagemang och utveckling

För att placera föreställningar i ett sammanhang där Dramaten påverkar medvetenhet, kunskap och beteende arrangeras återkommande publiksamtal och debatter runt teman som lyfts i föreställningarna. I samband med uppsättningen av *Häxjakten* (ett samarbete med Kulturhuset Stadsteatern) genomfördes ett samtal med titeln *Den historiska häxjakten och verkligheten*, om dramatikern Arthur Miller och hans plats i teaterhistorien och om 1950-talets politiska "häxjakt" i USA. Detta diskuterades i ljuset av vår tids mediedrev och debattklimat. Ytterligare två samtal arrangerades i samband med föreställningen, och i samarbete med Kulturhuset Stadsteatern: *Moderna häxor och hokus pokus: det okultas comeback i vår tid* och *Den moderna häxjakten som fenomen*.

Dramaten fångar upp dagsaktuella frågor med en bredare koppling till kulturbranschen och arrangerar debatter baserade på dessa. Ett exempel på detta är samtalet *Kulturchefer – Går ni på teater nu för tiden?*, om varför det är så tyst om scenkonsten i det offentliga samtalet, en fråga som aktualiserades i media. Samtalet *Antikens kvinnor* genomfördes i samarbete med Stockholms Kvinnohistoriska med anledning av den då pågående debatten om antikens borttagande ur läroplanen.

Under året genomfördes även andra fördjupade samtal under rubrikerna *Kvinnan på scenen*, *Om Jon Fosse*, *Kjell Espmark – Om Kulturmannen som myt och människa* och *Om Hjalmar Söderberg*.

Traditionsenligt genomfördes också den årliga nobelläsningen, vars syfte är att ge publiken tillfälle att få en fördjupad introduktion till pristagarnas författarskap.

Totalt genomfördes 13 aktiviteter under 2019, jämfört med ett 20-tal 2018, då inklusive aktiviteter i samband med Bergmanåret.

Dramaten har en rad viktiga samarbeten där man tillsammans med olika samarbetspartners stärker varandra i arbetet för att skapa samhällsengagemang och utveckling. Dramaten& har undersökande arbete och nya format som ett av sina uppdrag. Det löpande samverkansprojektet *Performance Lecture* tillsammans med Nobel Prize Museum är ett exempel på detta. Syftet med *Performance Lecture* är att tillgängliggöra vetenskap med hjälp av teaterns verktyg. Under 2019 sattes *Om rädsla*, *Om Lycka* och *Om sanning* upp. *Svenska berättelser på scen* är ett annat exempel på Dramaten&s fokus på samverkan. Sedan tre år har dokumentära berättare, musiker och spoken word-artister framträtt tillsammans på Dramaten, i ett nära samarbete med Sveriges Radio. I slutet av året bjöds en av dessa föreställningar in till riksdagen. Det strategiska partnerskapet med Stockholms universitet ger tillgång till forskning och expertis inom en rad områden, vilket berikar och utvecklar både Dramatens repertoar och verksamheten i stort.

Dramatens ställning som nationalscen för med sig ett internationellt perspektiv och en aktiv samverkan med andra nationalscener, framförallt i Europa. Att vara en nationell kulturinstitution innebär i dag

att befinna sig på ett fält där nationellt och internationellt möts på nya sätt, och där begrepp som "nationell" prövas kontinuerligt. En aspekt av Dramatens internationella sammanhang är utbyten i form av gästspel. Under året gästspelade Dramaten med *En natt i den svenska sommaren* i Kina, Ungern, Serbien, med *Peer Gynt* i Rumänien och *Fenix* i Frankrike. Dramaten har också inbjudits att samproducera produktionerna *I am Europe* med urpremiär på Théâtre National de Strasbourg, *Neverland* med urpremiär på Thalia Theater i Hamburg samt *Waiting for the Sibyl*, framtagen i Sydafrika med urpremiär på Teatro dell'Opera di Roma.

Dramaten är medlem i det internationella teaternätverket MITOS21 tillsammans med en rad ledande teatrar i Europa. Nätverket omfattar erfarenhetsutbyten och samarbeten inom bland annat dramatik, kommunikation och hållbarhet. Dramaten deltog vid sammankomster i Amsterdam och Moskva, samt arrangerade ett dramaturgmöte om nyskriven europeisk dramatik på Teatro Stabile i Turin, Italien tillsammans med dramatiker i Bergman Studio.

Teater för hela Sverige

Varför detta fokusområde?

Dramaten arbetar för att nå en så stor publik som möjligt, dels genom en varierad repertoar, dels genom ett aktivt publikarbete. Tack vare teknik-utvecklingen har publikbegreppet breddats och omfattar inte enbart de besökare som fysiskt tar sig till Dramatens lokaler. Även de som tar del av teaterns produktioner och aktiviteter via exempelvis tv, radio, biografier och internet tillhör publiken. Publikarbetet genomgår i dag stora förändringar; nya befolkningsstrukturer och den omfattande digitaliseringen av samhället innebär både möjligheter och utmaningar.

Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019

Mångfald hos publik och besökare

Unga Dramaten och Dramaten& arbetar medvetet och systematiskt med mångfald ur en rad aspekter. Utgångspunkten för Unga Dramaten är att skapa scenkonst som vänder sig till barn och unga från förskoleåldern och uppåt utifrån deras perspektiv och behov. Verksamheten har med stor framgång utvecklat scenkonsten för barn, unga och unga vuxna under ett drygt decennium och är nu en självklar och integrerad del av teatern. Den lockar även många begärade konstnärer till Dramaten. Detta betyder att professionella scenkonstnärer arbetar för den unga publiken med samma ambition och konstnärliga medvetenhet som i övriga uppsättningar. Under 2019 fortsatte Unga Dramatens uppsättningar att locka många besökare. Totalt spelade Unga Dramaten 236 föreställningar (2018: 279) för 52 368 besökare (2018: 54 502).

Utöver de produktioner som har barn och unga som primär målgrupp besöker en relativt stor andel unga även teaterns övriga föreställningar. 16% av Dramatens totala publik (Unga Dramaten samt övrig repertoar) utgjordes 2019 av personer under 26 år (2018: 17%).

Unga Dramaten	Antal förest.	Antal besökare
LasseMaja och Hamletmysteriet	27	13 713
Lauras läppar	31	1 903
Lilla Måsen	29	902
Den lille girige	20	657
Lilla Döden hälsar på	15	510
Bortbytingen	55	9 314
Summa egna produktioner	177	26 999
LasseMaja och Hamletmysteriet – turné	37	17 976
Den lille Girige – turné	22	7 393
Totalt barn och unga	236	52 368

Verksamheten som Dramaten& driver är central för att bredda publikunderlaget och nå nya publikgrupper. De två formaten *Performance Lecture* och *Performance Concert* når nya grupper genom sitt fokus på vetenskap respektive musik. Genom *Performance Lecture*, i samarbete med Nobel Prize Museum, fick publiken under 2019 möta psykologiforskaren Armita Golkar, ekonomiprofessor Micael Dahlén och filosofiprofessor Åsa Wikforss i en ny inramning. Detta är ett sätt att erbjuda en vetenskapligt intresserad publik en ny upplevelse och att öppna för att Nobel Prize Museums publik också blir Dramatens. Totalt genomfördes 22 föreställningar inom *Performance Lecture* som besöktes av 7 115 personer.

Konserten med Ozzy, som blandar hiphop med spoken word och läsning, besöktes av 290 personer. Konserten med El Perro del Mar, som skedde i ett samarbete med Operan, genomfördes fyra gånger och sågs av totalt 1 302 personer. I konserten med Moneybrother blandades text och musik i en historia om män och ensamhet. Föreställningen turnerade under året på 12 platser i Sverige och sågs av 4 241 personer.

Spoken Word genomfördes fyra gånger och sågs av 1 126 personer. En ideell teatergrupp för nyanlända ungdomar, under ledning av Hamadi Khemiri och David Fukamachi Regnfors, gjorde en dramatiserad läsning ur Daniel Yousefis *Den åttonde kontinenten* vid två tillfällen för totalt 195 besökare.

De guidade turerna väcker stort intresse för teaterns verksamhet. Dessa genomfördes för sammanlagt 2 936 personer (2018: 7 049) varav 1 940 var under 26 år (2018: 4 235). De lägre siffrorna 2019 beror på att Thaliahuset var stängt för renovering under större delen av året.

Dramaten medverkar även i projektet Kulturkompis som ger nyanlända och etablerade svenskar möjligheten att gå på kulturaktiviteter tillsammans (konsert, bio, teater, museum eller liknande) utan kostnad.

Dramaten fortsätter arbetet med att utveckla och bibehålla relationen till befintlig publik, samt utvecklar arbetet för att bygga relation till nya målgrupper. Dramaten arbetar medvetet med mångfald i informations- och kommunikationsmaterial, på hemsida och i sociala medier. Alla ska känna sig välkomna, oavsett bakgrund och erfarenhet av att se teater. Det gäller vid alla möten med Dramaten: genom innehållet i föreställningarna, i mötet med medarbetare, i biljettkassa och i all kommunikation. Under 2019 skedde en positiv utveckling i de egna digitala kanalerna och sociala medierna. Webbplatsen hade 1 072 051 unika besökare vilket är en ökning med 25% jämfört föregående år. 102 081 besökare kom direkt från Dramatens sociala kanaler. Antalet följare på Instagram var cirka 26 000, vilket motsvarar en ökning med 261%. Under hösten ökade

Dramaten sitt flöde genom så kallade Instastories med aktuella poster kopplade till repertoaren. Facebook var fortsatt den mest populära kanalen.

Tillgänglighet till Dramatens utbud för hela samhället

Dramatens verksamhet ska inte vara begränsad enbart till de som är bosatta i teaterns närområde utan ska i största möjliga mån vara tillgänglig för människor i hela landet. Genom turnéer, gästspel, tv- och radiosändningar, digitala webbsändningar och sommarspel ska alla i landet kunna ta del av verksamheten.

Under året nyttjade Dramaten nya möjligheter att utforska sitt uppdrag att vara en angelägenhet för hela landet. Genom en rad turnéer och samproduktioner nådde Dramaten utanför teaterns ordinarie spelområde. Uppsättningen *Vi som fick leva om våra liv* fick urpremiär och en lång spelperiod på Backa Teater i Göteborg. *Guds olydiga revben* spelades först för Dramatenpubliken med planerad flytt till Malmö Stadsteater. *Den sårade Divans* premiär förlades till Härnösand i ett samarbete med Folkteatern i Gävleborgs län och urpremiären av *Dövheten* förlades till Drottningholms Slottsteater. Dramaten hade en omfattande turnéverksamhet under året. *Den lille girige* med Parkteatern i Stockholms län, *LasseMaja och Hamletmysteriet* med Blixten & co och *De oroliga* med Riksteatern. Bland gästspelen kan nämnas Dramatens bidrag *Stolarna* till Scenkonstbiennalen i Härnösand och *Påklädaren* som gästade Stora Teatern i Göteborg med åtta utsålda föreställningar. *Performance Concert: Moneybrother* gick på turné till 12 olika platser runt om i Sverige.

Totalt genomfördes 106 föreställningar på turné (2018: 16) som sågs av en publik på 40 483 personer (2018: 11 124).

En del av Dramatens verksamhet har ett digitalt publikmöte inbyggt redan från start, som exempelvis *Spoken Word*. I sitt kortare format lämpar sig *Spoken Word* för spridning på externa digitala plattformar (Youtube, Facebook etcetera). I och med detta når formatet en publik som delar upplevelser i sina nätverk och kanaler. *Performance Lecture* når nya publikgrupper via nobelprize.org och Facebook. Ett annat exempel är samtal inför publik som finns tillgängliga även via podd. Omfattningen var under 2019 ungefär ett poddavsnitt i månaden, exempelvis *Kvinnans olika åldrar* i samband med föreställningen *Mary Page Marlowe* och *Kulturchefen – Går ni på teater nu för tiden?* om scenkonstens plats i det offentliga samtalet samt nobelläsningen i december.

Samarbetet mellan Dramaten och Sveriges Radio fortsatte med arrangemanget *Svenska berätt-*

telser på scen som förutom publik på plats hördes av cirka 70 000 lyssnare i FM-sändning och som efterlyssnades digitalt av cirka 30 000.

Fyra av Dramatens produktioner sändes enligt följande (2018: 1): *Liv Strömqvist tänker på dig* (SVT), *Svenska berättelser* (SR), *Filosofiska Rummet* (SR), *Performance Lecture* (Dramatens Youtube-kanal).

Digitaliseringens möjligheter för teaterkonsten

Dramaten, Operan och Riksteatern har under tre år haft en ökning av sitt anslag med 5 miljoner kronor per år för varje institution, avsett att utveckla digitalisering av föreställningsverksamheten. Dels för att övervinna geografiska utmaningar och nå ut till fler, dels för att demokratisera och utveckla teatern som konstform.

Att tillgängliggöra teater och annat innehåll digitalt för publik i hela landet är ett långsiktigt arbete och kräver de kommande åren ytterligare insatser inom områden som innehållsutveckling, rättigheter, teknik, mätning av genomslag samt insatser för spridning.

Dramaten har påbörjat ett teknikskifte och behöver göra ytterligare investeringar i såväl teknik som kompetensutveckling. Därutöver behöver rättighetsfrågan lösas eller åtminstone förenklas. Tillsammans med Svensk Scenkonst och Teaterförbundet arbetar Dramaten, Operan och Riksteatern för att lösa frågan kring upphovsrättsliga kostnader på ett långsiktigt hållbart sätt.

För att nå den unga publiken i hela landet producerar Unga Dramaten under 2020 en serie skolföreställningar direkt för det digitala mediet.

Inom ramen för Dramatens samverkansavtal med Stockholms universitet genomförs en rad samverksaktiviteter kring hur ny teknik och digitala möjligheter kan vara en del av att utveckla och tillgängliggöra teater för fler människor än i dag.

Dramatens avser att arbeta vidare med digitalisering inom följande områden:

- Att genom olika digitala kanaler och samarbeten tillgängliggöra teater, annat innehåll samt arkiv för befintlig och ny publik i hela landet.
- Att utveckla teaterinnehåll och former för teater på nya sätt.
- Att utveckla relation och dialog med publiken.
- Att förenkla, effektivisera och utveckla verksamheten internt med digitala verktyg, ny teknik och nya lösningar.
- Utveckla och driva frågan kring rättighetskostnader för en långsiktigt hållbar lösning som gynnar publiken.

Video och podcasts via digitala kanaler (antal visningar/spelningar)

	2019	2018	2017	2016	2015
Youtube (video)*	269 900	248 000	278 917	143 777	391 813
Facebook (video)	324 000**	1 382 942	1 086 824	415 450	95 659
Soundcloud (podcasts)	6 580	1 864	3 550	4 112	6 615

*Youtube är den inbäddade videospelare som används på Dramatens webbplats.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariation

Dramaten ska utforma föreställningar, lokaler och kommunikation på ett sådant sätt att dessa görs tillgängliga för alla.

Vissa produktioner textas och ger besökaren möjlighet att ladda ner appen Thea till mobiltelefon eller surfplatta. De textade föreställningarna annonseras på webbplatsen, via nyhetsbrev och genom hörselskadades organisationer. Stora scenen, Lilla scenen, Målarsalen, Lejonkulan och Elverket är utrustade med IR-slingor.

Hörlurar med inbyggd IR-mottagare och IR-mottagare för egen hörapparat finns att låna hos publikvårdarna vid varje scen. Stora scenen och Lilla scenen är även utrustade med teleslinga som ställs in för den egna hörapparaten. Stora scenen har sex fasta platser för rullstol och Lilla scenen har två. På dessa scener finns utrymme för fyra respektive två permobiler. Övriga scener har flexibla gradänger som ofta ändras mellan olika produktioner, men även i dessa finns det platser för rullstol.

Antal textade föreställningar och syntolkning

	2019	2018	2017	2016	2015
Syntolkning, antal produktioner	2	2	0	3	2
Textning, antal produktioner	11*****	20*	16**	22***	15
Textning, antal föreställningar	42	53****	78*****	69	43
Teckentolkade föreställningar	2	-	1	-	1

* varav 3 på engelska och svenska och 13 på engelska

** varav 7 på engelska och svenska

*** varav 8 på engelska och svenska

**** varav 31 på engelska och svenska

***** varav 31 på engelska

***** varav 5 på svenska och 6 på svenska och engelska

HALLA ANDAN Foto: Sören Vilks

Dramaten samarbetar med Synskadades Riksförbund och Hörselskadades Riksförbund i arbetet med tillgänglighetsinventering.

Att tillgängliggöra en K-märkt teater byggd 1908 är ett både komplext och angeläget arbete. I samband med renoveringen av Thaliahuset har ett antal åtgärder för förbättrad tillgänglighet i publika utrymmen såväl som i personalutrymmen genomförts:

- Entrén på Nybrogatan 2 har tillgänglighetsanpassats.
- Tre nya RWC har installerats.
- Vilorum och amningsrum har byggts.
- Urinoaren vid Paulikafét har ersatts med unisextoaletter.
- Den publika hissen H1 har rustats upp ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- Trapphissen vid Lejonkulan har ersatts.
- Dörrarna till huvudentrén har tillgänglighetsanpassats.

Utöver detta har en översyn och uppgradering av teaterns teleslingor genomförts. Arbetet fortsätter under de kommande åren i fortsatt samarbete med Statens Fastighetsverk, Riksantikvarieämbetet med flera parter.

Kundnöjdhet

Under året återtog Dramaten arbetet med att genomföra kvantitativa publikundersökningar (med andra ord redovisas inte resultat från tidigare år, då siffrorna ej är jämförbara). Syftet med regelbundna publikundersökningar är att få ett underlag som ger tillgång till insikter, ökad kännedom, associationer och attraktionskraft samt förbättringsområden för upplevelsen av varumärket Dramaten. 2019 års undersökning genomfördes bland befintlig publik, skolombud samt ett riksrepresentativt urval av scenkonstintresserad allmänhet och bland Dramatens

medarbetare. Resultatet visar vid en jämförelse med andra scenkonstinstitutioner i landet på en mycket stark position för Dramaten. Ett område som kan utvecklas är att med hjälp av repertoar och kommunikation skapa engagemang och nya perspektiv som berör publiken. Pedagogerna i skolan vill i än högre utsträckning få möjlighet att utveckla intresset för scenkonst bland eleverna och se föreställningar som väcker debatt. Insikterna från undersökningen kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling av Dramatens kommunikation.

Dramaten som professionell och inkluderande arbetsplats

Varför detta fokusområde?

Dramaten är och ska fortsatt vara en professionell och inkluderande arbetsplats för alla medarbetare. Det är så Dramaten ska uppfattas av omvärlden och upplevas av de som arbetar på Dramaten. Medarbetare ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett bakgrund, egenskaper, förutsättningar och livserfarenhet. Som Sveriges nationalscen för det talade dramat ska varje prestation på Dramaten vara på högsta möjliga nivå. Det gäller processer både inom den konstnärliga delen av verksamheten samt inom produktion och administration.

Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019

Dramatens arbete för att skapa en inkluderande arbetsmiljö för alla har sin utgångspunkt i arbetsmiljölagen, diskrimineringslagen samt i en rad interna policys, handlingsplaner och rutiner. Avsikten är att på ett systematiskt och förutsägbart sätt arbeta med frågorna inom en rad olika områden. Dramaten arbetar inom organisations- och verksamhetsutveckling med frågor kring chefsansvar och ledarskap, konflikthantering, rekrytering, medarbetarskap, tillgänglighet, kommunikation och dialog för att utveckla arbetet med arbetsmiljöfrågorna.

Dramaten har sedan flera år tillbaka genomfört ett brett och väl förankrat arbete med att upprätt-

hålla interna dokument och även ta fram nya riktlinjer för att motverka sexuella trakasserier och andra former av diskriminering. Här ingår även rutiner för hantering av inträffade händelser samt modeller för uppföljning och löpande utvärdering.

Grunden är att i daglig handling, som en naturlig del av verksamheten, arbeta med arbetsmiljöfrågor och skapa trygghet och förtroende på hela arbetsplatsen.

Arbetet sker fortlöpande och systematiskt i samverkan med medarbetare bland annat genom att:

- Genomföra årliga lönekartläggningar.
- I medarbetarsamtal och medarbetarundersökning lyfta frågor om diskriminering och kränkande särbehandling och utifrån dessa svar arbeta med åtgärder.
- Främja en jämn könsfördelning och mångfald, i alla positioner och yrkesgrupper.
- Fortsatt utvecklingsarbete i flera arbetsgrupper kring jämställdhet och mångfald, repertoar och publik, arbetsplatsen och rekrytering.
- Kompetensutveckling av personal: uppföljning sker i medarbetarsamtal och lönesamtal.
- Skyddsronder med fokus på den fysiska arbetsmiljön och skyddsronder med fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön genomförs systematiskt årligen i linjen och vid sju olika tillfällen under varje produktionsprocess.
- Inför varje ny produktion görs en förberedande riskanalys med genomgång av eventuella risker och säkerhetsmoment i produktionen. Ansvarig producent informerar medverkande om gällande säkerhetsföreskrifter. Inför premiär av en produktion görs ytterligare säkerhetsgenomgångar och inför varje föreställning görs alltid säkerhetskontroll av både scenområdet och publika utrymmen.
- Utbildningar inom HLR samt brandskyddsutbildning sker löpande.

Dramaten har nolltolerans när det gäller trakasserier och diskriminering. Dramaten arbetar också över tid metodiskt för att bryta tystnadskultur. På denna punkt är det förebyggande arbetet av högsta vikt. Det pågår kontinuerligt och bygger på profes-

Foto: Hans Malm

sionalitet, kompetens, tydlighet, förtroende och systematisk hantering. Under 2019 utformades en snabbguide där Dramatens nolltolerans mot trakasserier och diskriminering tydligt framgår, med instruktioner om vart man ska vända sig för stöd och rapportering av eventuella incidenter. Guiden har implementerats i ledarforum, avdelningsmöten, informationsmöten, intranät och informationsmejl till samtliga medarbetare.

Konfliktsituationer mellan medarbetare, arbetsledare och chefer uppstår på alla arbetsplatser. På Dramaten hanteras de löpande och systematiskt enligt de rutiner som finns och med de åtgärder som krävs kopplade till ärendets dignitet. Ärendena hanteras efter behov av chefer, arbetsledare, fackliga representanter, skyddsombud, HR och i vissa fall med extern hjälp. I alla ärenden är formalia och personsekretess av högsta betydelse för alla inblandade parter. Under året har flera personalrelaterade ärenden hanterats. Ett diskrimineringsärende har rapporterats och hanterats (se sid 22).

Dramaten genomförde under hösten 2019 medarbetarsamtal enligt en ny mall med justerade och fördjupade frågeställningar gällande arbetsmiljö, trivsel, förutsättningar för arbete, riktlinjer, policys samt frågor kring huruvida rutiner för förebyggande arbete samt hantering av alla former av kränkande beteenden är kända hos alla chefer, arbetsledare och medarbetare.

Dramaten fortsätter arbetet med att kontinuerligt utbilda ledare. I det ingår att formulera en ledar- och medarbetarpolicy som definierar vad ledar- och medarbetarskapet innebär på Dramaten. Vidare kommer Dramaten fortsätta att tydliggöra rutiner och hantering av personalärenden.

Andra aktiviteter som har genomförts under året:

- I samverkan med fackliga representanter har

Dramaten förtydligat och fördjupat rutiner och innehåll gällande skyddsronterna för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, bland annat avseende riskbedömning, information, arbetsbelastning, konflikter samt kränkande särbehandling.

- En medarbetarundersökning har genomförts med frågor om ledarskap, chefers tillgänglighet, kränkande behandling och stöd. Uppföljning av resultatet och handlingsplaner upprättas tillsammans med samtliga medarbetare.

- Ett tema på den årliga kompetensdagen, som inkluderar samtliga medarbetare, var Dramatens organisatoriska och sociala arbetsmiljö.

- Ledarforum för chefer och arbetsledare har hållits fyra gånger med återkommande fokus på arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap.

- En arbetsmiljöutbildning för skyddsombud och chefer har genomförts.

- En utbildning om "Hot och våld" har genomförts för publikvärdar och för medarbetare i biljettkassa och reception.

- Bemanningen på personalavdelningen har förstärkts för att säkerställa en god fortsatt utveckling av arbetsmiljöarbetet och för arbetet med ökad jämställdhet, mångfald, inkludering och gemensam värdegrund.

- Krishanteringsplan för medarbetares hälsa och säkerhet har uppdaterats.

- Den årliga lönekartläggningen genomfördes i maj – inga osakliga löneskillnader framkom.

Fedra Foto: Hans Malm

Fedra Foto: Hans Malm

Anställningsvillkor

Antal och andel nyanställda samt personalomsättning

	2019			2018			2017		
	Personal-omsättning	Antal personer som slutat	Antal personer som anstälts	Personal-omsättning	Antal personer som slutat	Antal personer som anstälts	Personal-omsättning	Antal personer som slutat	Antal personer som anstälts
Samtliga	10,0%	23	17	9,7%	20	11	16,9%	33	17
Kvinnor	6,8%	10	14	8,5%	10	6	14,2%	17	14
Män	14,4%	15	8	11,4%	10	5	16,2%	16	3
T o m 29 år	13,3%	1	2	0,0%	0	1	0,0%	0	0
30–49 år	6,3%	7	7	10,6%	10	9	9,9%	12	13
50 år -->	13,0%	15	8	9,5%	10	1	19,8%	21	4

Personalomsättning per åldersgrupp och kön.

Medarbetarnas hälsa och säkerhet

Medarbetarnas hälsa och säkerhet är ett prioriterat område för Dramaten och några av Dramatens yrken är fysiskt krävande. Alla Dramatens medarbetare erbjuds friskvårdsbidrag och årskort på träningsanläggning till reducerat pris. Dramaten har även ett samarbete med auktoriserad företagshälsövård, specialiserade på förebyggande friskvård och arbetsrelaterade skador och sjukdomar. Där finns även tillgång till specialkompetenser som exempelvis ortoped och öron-, näsa-, halsspecialist.

Under 2019 inrapporterades 24 arbetsskadeanmälningar (2018: 18 stycken) och en riskobservation (har ej rapporterats tidigare). Övervägande delen av inrapporterade tillbud, arbetsskador och riskobservation är relaterade till arbetet på scenen. Några av de inrapporterade arbetsskadorna var cykel- eller fallolyckor på väg till eller från arbetet. Det går i övrigt inte att se någon tydlig förklaring till de ökade arbetsskadeanmälningarna avseende de platser där arbetsskador brukar inträffa. Möjligen kan de ha samband med den ökade utbildningsinsats Dramaten gjort i frågorna under 2019. Samtliga tillbud och arbetsskador utreds av chef och skyddsombud och rapporteras till HR, Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket i de fall det rör sig om arbetsskador.

Dramaten har en högre sjukfrånvaro 2019 jämfört med 2018 vilket snarare kan härledas till längden på sjukskrivningarna än till antalet sjukskrivna. En relativt hög andel av sjukfrånvaron överstiger 60 dagar.

Under 2020 har Dramaten för avsikt att implementera ett digitalt verktyg för att rapportera och utreda arbetsskador, tillbud och riskobservationer.

Omfattning av skador och sjukfrånvaro

	2019	2018	2017
Antal arbetsskadeanmälningar	24	18	17
Förlorade arbetsdagar	26	7	86*
Arbetsrelaterade olyckor	0	0	0
Antal rehabiliteranden	2	14	16
Skadekvot (IR)	8,7	6,2	4,3
Kvot förlorade arbetsdagar (LDR)	9,4	2,4	33,8
Kvot frånvaro (AR)	75,2	19,1	270,8

*Angående förlorade arbetsdagar är 35 av dessa relaterade färdolycksfall som även har en påverkan på kvoten frånvaro (AR).

Kompetensutveckling

Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation

Samtliga medarbetare (100%) på Dramaten erbjuds årliga medarbetarsamtal och lönesamtal där man får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation. I dessa samtal sätts också personlig utvecklingsplan och individuella mål. Dessa samtal sker två till tre gånger per år.

Mångfald

Som helhet har Dramaten en personalsammansättning som är jämnt könsfördelad. Av de olika personalkategorierna är huvudgrupperna tekniker jämställt sammansatta medan administratörer och konstnärlig personal har en överrepresentation av kvinnor. Inom gruppen tekniker finns dock flera yrken som är kvinno- eller mansdominerade, exempelvis scentekniker (män) samt påklädare, skräddare och sufflörer (kvinnor). Dramaten strävar efter att ha en jämn könsfördelning i alla yrkesgrupper, med förklarbara skillnader över tid kopplade till det konstnärliga uppdraget.

Sammanställning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp

	2019							
	Antal kvinnor	Antal män	Andel kvinnor	Upp till 29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år el. mer
Ledningsgrupp	7	1	78%	0	0	3	4	1

Ledningsgruppens sammansättning av kvinnor och män.

	2019							
	Antal kvinnor	Antal män	Andel kvinnor	Upp till 29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år el. mer
Styrelse	5	5	50%	0	1	5	4	0

Styrelsens sammansättning av kvinnor och män. Styrelsen tillsätts enligt Statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande i vilka mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund, samt jämn könsfördelning vägs in.

Dramatens målsättning är att ha spridning i åldersstrukturen inom varje yrkesgrupp. Åldersmässigt finns merparten av de anställda i ålderskategorierna 40 år och däröver. Dramaten arbetar aktivt med att minska obalanserna vid nyrekrytering, men Dramatens låga personalomsättning medför att köns- och åldersstrukturer tar lång tid att förändra och måste beaktas över ett längre perspektiv. Inom en femårsperiod har Dramaten dock ett högt antal pensionsavgångar att vänta vilket kommer ge större möjlighet att påverka Dramatens demografi ur ett mångfaldsperspektiv.

	2019	2018	2017
-29 år	3	5	3
30–39 år	31	33	40
40–49 år	75	78	71
50–59 år	61	58	64
60– år	55	49	52

Åldersstruktur.

Jämställdhet och icke-diskriminering

Procentuell löneskillnad mellan män och kvinnor

	2019			2018					
	K	M	Skillnad	K	M	Skillnad	K	M	Skillnad
Konstnärlig	41	26	105%	37	32	95%	36	37	94%
Teknisk	59	59	97%	60	60	95%	59	61	95%
Administrativ	31	9	96%	27	7	92%	30	7	84%

Antalet kvinnor respektive män anställda inom respektive kategori, samt kvinnornas lön i procent av männens.

Antal fall av diskriminering

Under året har en (1) formell anmälan om diskriminering inkommit. Ärendet har utretts och hanterats av ansvarig chef, HR, arbetsledare och skyddsombud och är inte längre föremål för behandling. Inget fall har anmälts till Dramatens visselblåsarfunktion (Styrelseinstitutet) under 2019.

Delaktighet, dialog och samverkan

Resultat medarbetarundersökning

Dramaten genomför vartannat år en medarbetarundersökning (2015, 2017, 2019). Syftet är att identifiera vad som är viktigt för medarbetarnas trivsel på Dramaten när det gäller en rad olika aspekter av arbetsmiljö och arbetsförutsättningar, samt kring hur situationen gällande diskriminering, trakasserier, kränkande särbehandling, sexuella trakasserier, hot och våld utvecklas över tid. Undersökningen genomfördes under senhösten 2019 och en första rapport presenterades för ledningsgruppen i januari 2020. Svarsfrekvensen var 76%, att jämföra med 87% då den genomfördes senast (höst 2017). Av totalt 291 medarbetare som fick enkäten svarade 222 personer. Av totalt 25 jämförbara frågor har alla lika status eller positiv utveckling jämfört med 2017.

En första genomgång pekar på en positiv utveckling inom en rad områden:

Område	Påstående	Resultat 2019 (% av svaranden)	Resultat 2017 (% av svaranden)
Medarbetarsamtal och lönesamtal	Jag har under de senaste 12 månaderna haft minst ett medarbetarsamtal med min chef	84%	51%
Medarbetarsamtal och lönesamtal	Min chef och jag har tillsammans tagit fram en plan för mig	56%	27%
Medarbetarsamtal och lönesamtal	Det vi har kommit fram till i medarbetarsamtalet genomförs	56%	32%
Medarbetarskap	Samarbetet med andra enheter/avdelningar som jag är beroende av fungerar bra	76%	57%
Turnéverksamhet	Under turnén har jag tillgång till de hjälpmedel (utrusning/verktyg/redskap) som jag behöver i mitt arbete	79%	61%

Arbetet med att analysera materialet pågår och redovisas för chefer, arbetsledare och medarbetare genom en rad olika aktiviteter under våren 2020. Uppföljbara handlingsplaner och aktiviteter tas fram för att ytterligare förbättra och utveckla arbetsmiljön för alla medarbetare på Dramaten.

Medarbetarundersökningen 2019 har samma grund som tidigare för att skapa jämförbarhet över tid samt för branschjämförelser. Undersökningen är kompletterad med en rad fördjupande frågor och möjlighet till fritextsvar, vilket ger viktig information inom vilka områden fortsatt arbete behöver ske.

Dramaten har kollektivavtal med Teaterförbundet, DIK samt Musikerförbundet. Kollektivavtalet med Svensk Scenkonst och Teaterförbundet samt Akademikerförbundet gäller ej anställda under 18 år (dansare 16 år) och statister. Samtliga Dramatens medarbetare omfattas dock av kollektivavtal.

Fedra Foto: Hans Malm

Ekonomiskt ansvar

Varför detta fokusområde?

Dramaten drivs utan vinstsyfte, men för att kunna bedriva verksamheten och det konstnärliga arbetet krävs det att Dramaten har en ekonomi och budget i balans. Dramaten ska genom det egna resultatet säkerställa ett eget kapital som ger ekonomisk stabilitet. För att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt, har Dramaten identifierat ekonomiskt resultat som en väsentlig aspekt.

Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019

På Dramaten budgeteras intäkter och kostnader per månad respektive per år. Prognos för innevarande år görs per kvartal. Uppföljning och analys görs på månadsbasis, då chefer och producenter i ett analysystem (Visma Business) analyserar avvikelser och resultat. Resultat följs upp per organisatorisk enhet, men även per produktion och projekt. Under 2019 har ett nytt biljettsystem (Tessitura) implementerats där biljettförsäljningen följs upp.

Dramaten diskuterar kontinuerligt vikten av att som anställd inte bli otillbörligt påverkad i sina beslut vid inköp, i leverantörskontakter eller att ta emot otillåtna förmåner. Alla leverantörsbetalningar granskas/attesteras/utanordnas av minst två olika personer. Utgångspunkten för Dramatens riktlinjer vid inköp är de regler och praxis som tillämpas vid upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling. En utbildningsinsats inom anti-korruption genomförs under 2020 med ledning och chefer.

Dramaten ska även uppdatera och påminna hela personalen om policys i frågan.

På Dramaten finns även en visselblåsarfunktion, Styrelseinstitutet. Anmälningar kan göras av medarbetare på Dramaten. Anmälan ska ske vid allvarliga oegentligheter som rör intern bokföringskontroll, revision, mutor och andra allvarliga oegentligheter. Anmälan görs via intranätet och anmälaren väljer själv om hen vill vara anonym.

Under första halvan av 2020 kommer ett nytt ekonomiskt planerings- och analysystem att implementeras; INSIKT.

Ekonomiskt resultat

Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde

Se tabell under Ekonomiskt utfall och verksamhetsutfall och verksamhetsutfall sida 5.

Väsentligt finansiellt stöd från offentlig sektor (mkr)

	2019	2018	2017
Statligt bidrag	243,7	244,9	231,0
Skattelättnader	0	0	0
Övriga bidrag	0	0	0

Riksdagen har bemyndigat regeringen att under 2020 besluta om en låneram i Riksgäldskontoret till Kungliga Dramatiska Teatern AB för investeringar i ett nytt övermaskineri som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 70 miljoner kronor.

Anti-korruption

Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter

Under 2019 har inga (0) fall av korruptionsincidenter kommit till ledningsgruppens kännedom (2018: 0).

Miljöansvar

Bortbytingen Foto: Jenny Baumgartner

Varför detta fokusområde?

En del i Dramatens uppdrag är att utgöra en samlingsplats för samtal och offentliga möten. Det innebär en möjlighet att fokusera på bland annat miljö- och klimatfrågan. Att ha miljöaspekten i fokus är också en fråga om ekonomi, eftersom det medför en ansats att ge tillbaka, att vara varsam och ta genomtänka beslut kring alla resurser, processer och material.

Arbete med styrning och redovisning av resultat 2019

Kulturkonsumtion kan i sig ses som en klimatsmart aktivitet där koldioxidutsläpp och materialåtgång är högst begränsad, och där många konsumerar det tillverkade.

Dramaten arbetar kontinuerligt med att förbättra processer och arbetsmetoder. Genom samarbetet med Stockholms universitet genomfördes våren 2019 en studentpraktik som fokuserade på interna arbetsprocesser för att digitalisera och effektivisera produktionsprocessen runt tillverkning och hantering

av dekorer. Vidare lades grunden till ett digitalt bibliotek med 3D-skannade rekvisitaföremål. Syftet med aktiviteterna är flera, men ur miljösynpunkt är förhoppningen att minska mängden resor och transporter genom att möjliggöra en större mängd arbetsmoment i virtuella miljöer.

Under 2019 har dialog inletts med scenografer som arbetar i ett projekt stöttat av Teaterförbundet och Scenografiförbundet runt hållbar resursanvändning. Det är nödvändigt att hitta en balans mellan klimatsmarta lösningar för teaterdekor och tillverkning utan att ge avkall på konstnärlig höjd. Miljöaspekterna vägs tillsammans med andra faktorer in vad gäller tillverkningsmetod och materialval. Samtal har också inletts med Operan och Kulturhuset Stadsteatern runt återvinningsbara modulsystem för dekor.

Under 2020 kommer Dramatens arbete inom miljöområdet också att ses över för fortsatt förbättrade rutiner för återvinning, minskad energiförbrukning och systematiskt införande av miljösmart teknik.

Om redovisningen

Dramaten har i enlighet med statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande upprättat en hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer. Hållbarhetsredovisningen för 2019 är utformad i enlighet med GRI Standards Core, och är fristående från Dramatens årsredovisning. Riktlinjerna fokuserar på väsentlighet och styrning med hänsynstagande till Dramatens kärnverksamhet. Dramaten redovisar hållbarhet per kalenderår. Den senaste redovisningen publicerades på Dramatens hemsida den 4 april 2019 och avsåg verksamhetsåret 2018. Denna redovisning avser januari till december 2019 om inget annat anges.

Förändringar i redovisningen som har skett sedan sist:

- Ett omtag runt fokusområden och disposition av hållbarhetsredovisningen har gjorts i syfte att förenkla och tydliggöra.
- Väsentlighetsanalysen: Medarbetarskap och chefskap, som tidigare var ett eget väsentlighetsområde, har flyttats in under "Dramaten som inkluderande arbetsplats."
- Tillägg av miljö som eget fokusområde eftersom detta är ett område som Dramaten arbetar kontinuerligt med bland annat genom interna produktionsprocesser. Miljö är därtill ett område där Dramaten kan påverka i rollen som samlingspunkt för offentliga möten och samtal.

Dramaten har också bedömt att följande indikatorer har behövt revideras eller tas bort helt för att hållbarhetsredovisningen ska vara relevant:

- Indikator "Kundnöjdhet" (mäts genom "Resultat av undersökningar för mätning av kundnöjdhet") har flyttats från fokusområdet "Teaterns roll i samhället" till "Teater för hela Sverige", då detta område mer konkret handlar om publikupplevelsen.
- Indikator "Publik och besökares hälsa och säkerhet" har tagits bort. Dramaten mäter inte detta men har tydliga rutiner som en del av produktionsprocessen och verksamheten.

- Indikator "Mångfald hos publik och besökare" (mätning genom "Antal utomlandsfödda och andel publik med funktionsvariation, andel i åldersgruppen under 40 år") har tagits bort då Dramaten inte mäter detta i nuläget. Dramaten anser det mer relevant att mäta antal föreställningar och aktiviteter (inklusive Skapande skola) för barn och unga samt antal Dramaten-&föreställningar som vänder sig till en yngre och mer diversifierad publik. Dramaten mäter även andel av publik som är under 26 år.

- Indikator "Tillgänglighet till Dramatens utbud för hela samhället": Mätningen gäller antal radio- och tv-sändningar, digitala sändningar, turnéer och gästspel. Den tidigare använda indikatorn "Antal Skapande skola-aktiviteter" har tagits bort som egen indikator och ingår istället i "Mångfald hos publik och besökare".

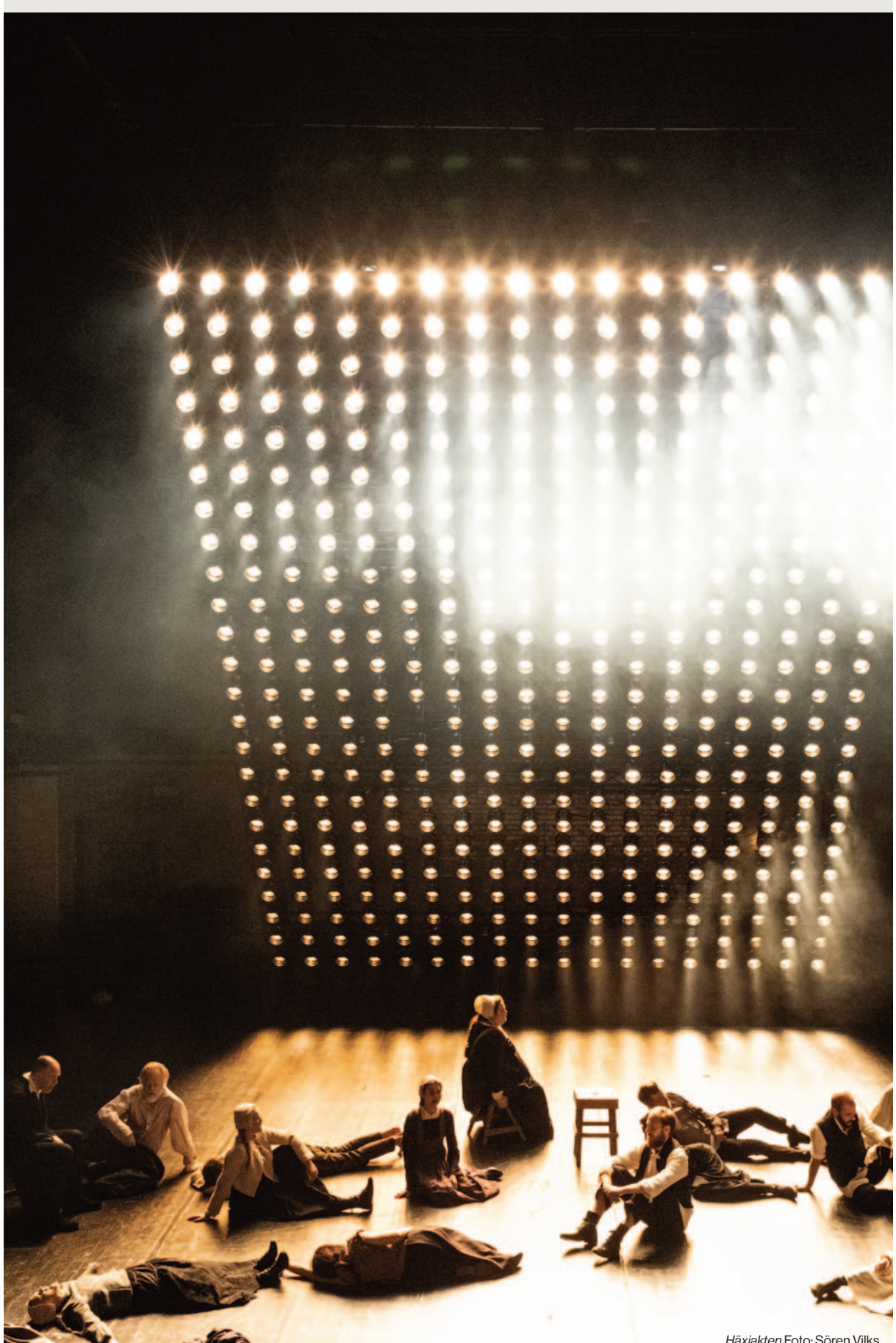
- Indikator "Ansvar för barn som medverkar i Dramatens produktioner" har tagits bort då Dramaten bedömer att det inte föreligger någon risk för barnarbete. Dramaten har fokus på frågan genom tydliga och väl genomarbetade rutiner vid produktioner när barn medverkar.

- Indikator "Efterlevnad av lagar och bestämmelser och korrekt marknadskommunikation" har tagits bort då den är nära kopplad till redovisad indikator 205-3 ("Åtgärder som vidtagits på grund av korrupsionsincidenter").

Korrigerings av tidigare rapporterad data: 2018 års rörelseresultat korrigerat till -1,5 miljoner kronor (från -1,6). 2018 års siffra för eget kapital korrigerat till 30,8 miljoner kronor (från 30,9).

• **Väsentliga händelser efter verksamhetsårets utgång:** Den 14 mars meddelade Dramaten att alla publika arrangemang i första hand ställs in till och med 31 mars på grund av Corona-viruset. Beslutet kommer att innebära negativa ekonomiska konsekvenser för bolaget men i dagsläget är det för tidigt att förutse dessa konsekvenser i sin helhet.

Kontaktperson för redovisningen är Maria Lavonius, Dramatens kommunikationsavdelning. Frågor kan skickas till maria.lavonius@dramaten.se

Häxjakten Foto: Sören Vilks

GRI innehållsindex

Allmänna standardsindikatorer	Sida
102-1 Organisationens namn	4
102-2 De vanligaste aktiviteterna, produkterna och tjänsterna	4
102-3 Lokalisering av organisationens huvudkontor	Nybrogatan 2, Stockholm
102-4 Länder som organisationen har verksamhet i	14
102-5 Ägarstruktur och företagsform	4
102-6 Marknader där organisationen är verksam	16
102-7 Organisationens storlek	5
102-8 Medarbetardata	5
102-9 Organisationens leverantörskedja	4
102-10 Väsentliga förändringar under revisionsperioden	4
102-11 Hur organisationen följer försiktighetsprincipen	6
102-12 Externa regelverk, standarder, principer som organisationen omfattas av, följer	4, 6, 9, 23
102-13 Medlemskap i organisationer, sammanslutningar	10
102-14 Uttalande av VD- ordförande	3
102-16 Organisationens värderingar, principer, standarder, uppförandekod och etiska policys	7, 9, 19
102-18 Organisationens bolagsstyrning	6
102-40 Organisationens intressenter	10
102-41 Andel av personalstyrkan som har kollektivavtal	23
102-42 Princip för identifiering och urval av intressenter	9
102-43 Former för intressentengagemang	10,14, 16–18
102-44 Väsentliga områden som lyfts fram i kommunikation med intressenter	10
102-45 Organisationsstruktur samt redogörelse för enheter som ingår eller exkluderas	6
102-46 Process för definition av innehållet i redovisningen	7-9
102-47 Väsentliga områden	9, 11
102-48 Korrigeringar	26
102-49 Väsentliga förändringar jämför med tidigare redovisningar	26
102-50 Redovisningsperiod	26
102-51 Datum för publicering av den senaste redovisningen	26
102-52 Redovisningscykel	26
102-53 Kontaktperson för redovisningen	26
102-54 Rapportering i enlighet med GRI Standards Core	26
102-55 GRI innehållsindex	28
102-56 Policy och rutiner för extern granskning	31

Hållbarhetsstyrning/ indikator	Sida
103-1-103-3 Bevara och skapa nytt kulturarv	13
103-1-103-3 Samhällsengagemang och utveckling	14
103-1-103-3 Mångfald hos publik och besökare	15
103-1-103-3 Tillgänglighet för Dramatens utbud för hela samhället	16
103-1-103-3 Tillgänglighet för personer med funktionsvariation	17
103-1-103-3 Kundnöjdhet	18
103-1-103-3 Anställningsvillkor	19-20
103-1-103-3 Medarbetares hälsa och säkerhet	19-20
103-1-103-3 Kompetensutveckling	19-20
103-1-103-3 Mångfald, jämställdhet och icke-diskriminering	19-20
103-1-103-3 Delaktighet, dialog och samverkan	19-20
103-1-103-3 Ekonomiskt resultat	24
103-1-103-3 Anti-korruption	24
103-1-103-3 Miljö	25

Hållbarhetsstyrning med valda GRI indikatorer	Sida
Ekonomiska resultat	
201-1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	5, 24
201-4 Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	24
Anti-korruption	
205-3 Åtgärder som har vidtagits p g a korruptionsincidenter	24
Anställningsvillkor	
401-1 Antal och andel nyanställda samt personalomsättning	21
Medarbetare, hälsa och säkerhet	
403-2 Omfattning av skador och sjukfrånvaro	21
Kompetensutveckling	
404-3 Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation	21
Mångfald, jämlikhet, icke-diskriminering	
405-1 Sammanställning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp	21-22
405-2 Procentuell löneskillnad mellan män och kvinnor	22
406-1 Antal fall av diskriminering	22

Hållbarhetsstyrning med egna indikatorer	Sida
Bevara och skapa ett nytt kulturarv	
Antal klassiska verk, nyskrivna verk och antal beställningsverk	13
Samhällsengagemang och utveckling	
Antal genomförda aktiviteter för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor som knyter till diskussionen.	14
Mångfald hos publik och besökare	
Antal fst och aktiviteter (inkl. eventuella aktiviteter skapande skola) för barn och unga, och antal Dramaten& föreställningar som vänder sig till en yngre och mer diversifierad publik. Andel av publik under 26 år.	15
Tillgänglighet till Dramatens utbud för hela samhället	
Antal radio- och tv-sändningar, digitala sändningar, turnéer och gästspel.	16
Tillgänglighet för personer med funktionsvariation	
Antal textade föreställningar och tillgänglighetsanpassningar	17
Kundnöjdhet	
Resultat av undersökningar för mätning av kundnöjdhet	18
Delaktighet, dialog och samverkan	
Resultat medarbetarundersökning	22–23

Denna hållbarhetsredovisning utgör bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport och är en del av förvaltningsberättelsen för Kungliga Dramatiska Teatern AB med organisationsnummer 556190-4201. Hållbarhetsrapporten innehåller Kungliga Dramatiska Teatern AB:s information om de viktigaste inslagen för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten, däribland upplysningar i frågor som rör miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Styrelsen i sin helhet bekräftar, utifrån sin bästa kunskap och övertygelse, följande:

- Hållbarhetsrapporten har upprättats enligt årsredovisningslagen.
- Hållbarhetsrapporten innehåller inga väsentliga felaktiga uppgifter, inga väsentliga uppgifter har utelämnats och alla uppgifter är förenliga med innehållet i årsredovisningen.

Styrelsens underskrift, Stockholm den 31 mars 2020

Ulrika Årehed Kågström, Ordförande

Tasso Stafilidis

Jesús Azpeitia Seron

Aris Fioretos

Raoul Grünthal

Maria Groop Russel, VD

Amanda Lundeteg

Jens Thiman, Arbetstagarrepresentant

Biljana Pehrsson

Tanja Lorentzon, Arbetstagarrepresentant

Maria Eka

Revisors yttrande

Revisorns rapport över översiktlig granskning av Kungliga Dramaten ABs hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Till Kungliga Dramaten AB, org.nr. 556190-4201

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Kungliga Dramaten AB (Dramaten) att översiktligt granska Dramatens hållbarhetsredovisning för år 2019. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 26 i detta dokument varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidorna 7 och 11.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive "Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande" (ägarpolicyen). Kriterierna framgår på sidan y i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till informationen i detta dokument och den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Dramaten enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen. Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm mars 2020

Ernst & Young AB

Jennifer Rock-Baley
Auktoriserad revisor

Marianne Förander
Specialistmedlem i FAR